

ДМИТРИЄВА ТА ПАРТНЕРИ
since 1994

ОГЛЯД ГОЛОВНИХ НОВИН ЗАКОНОДАВСТВА ДЛЯ БІЗНЕСУ

Юристи ЮФ «Дмитрієва та Партнери» підготували перелік головних новин законодавства для бізнесу

Нововведення валютного регулювання

Оксана
Тропець

Старший юрист
Tropec@dmp.com.ua

З 25 лютого Національним банком запроваджено нові підходи до ліцензування операцій фізичних осіб з розміщення коштів на закордонних рахунках та здійснення інвестицій за межі України.

Відповідно до постанови НБУ №14 від 23 лютого 2017 відтепер фізичні особи зможуть розміщувати на закордонних рахунках іноземну валюту з джерелом походження за межами України без індивідуальних ліцензій НБУ. Як офіційно заявляє НБУ, без ліцензій резиденти зможуть розміщувати на закордонних рахунках кошти, отримані ними за межами України у якості заробітної плати, стипендій, пенсій, аліментів, дивідендів, тощо.

Також, відповідно до останніх змін, не потребує отримання індивідуальної ліцензії НБУ проведення фізичними особами, що не є підприємцями, розрахунків з нерезидентами за кордоном з метою здійснення інвестицій (крім випадку переказу коштів з цією метою з України за кордон). Тобто фізичні особи, як і раніше, повинні мати індивідуальні ліцензії НБУ для здійснення переказу коштів з України з метою їх інвестування або розміщення на закордонних рахунках.

22 лютого Національній банк вніс зміни до Інструкції про порядок видачі індивідуальних ліцензій на здійснення інвестицій за кордон, Положення про порядок видачі індивідуальних ліцензій на переказування іноземної валюти за межі України для оплати банківських металів та проведення окремих валютних операцій, Положення про порядок видачі Національним банком України індивідуальних ліцензій на розміщення резидентами (юридичними та фізичними особами) валютних цінностей на рахунках за межами України (постанова Правління НБУ від 21 лютого 2017 року №12).

Відтепер НБУ має право відмовляти у видачі індивідуальних ліцензій на здійснення окремих валютних операцій, якщо виявить в поданих документах інформацію про те, що учасником або особою, на користь чи в інтересах якої проводиться ця операція, є особа, яка має місцезнаходження у країні, що визнана Верховною Радою України державою-агресором/державою-окупантом.

Згідно із Законом України "Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України" державою-агресором визнано Російську Федерацію.

22 лютого Національній банк прийняв чергову постанову спрямовану на вдосконалення порядку проведення деяких валютних операцій. Зазначеною постановою були внесені зміни до останньої постанови НБУ від 13.12.16 №410 "Про врегулювання ситуації на грошово-кредитному та валютному ринках України" Відповідно до цих змін, відтепер, не підлягають обов'язковому продажу на міжбанківському валютному ринку України надходження в іноземній валюті, що надійшли у вигляді грошового забезпечення

(гарантійний внесок, застава, завдаток, депозит, гарантія) з метою участі нерезидента в аукціонах/торгах/тендерах. Окрім того, банки можуть купувати іноземну валюту для клієнтів не враховуючи суми наявного на рахунках залишку валюти, який надійшов як грошове забезпечення від нерезидента для участі в аукціонах/ торгах/ тендерах. Також банкам дозволено купувати іноземну валюту для клієнтів, якщо сума залишку на рахунку клієнта не перевищує 100 000 доларів США(раніше ця сума складала 25 000 доларів США).

Встановлення кінцевого бенефіціарного власника (контролера)

НБУ своїм листом від 10.02.2017 р. № 25-0008/10883 нагадав банкам про їх зобов'язання витребувати в клієнта - юридичної особи інформацію та/або документи, що містять відомості про структуру власності клієнта. Цим же листом НБУ навів визначення поняттю "номінальний власник (утримувач)" - особа, яка від свого імені управляє корпоративними правами іншої особи - реального кінцевого бенефіціарного власника (контролера) в інтересах останнього.

При цьому, на думку НБУ, факторами, які можуть свідчати про те, що власник (контролер) клієнта є номінальним, а не реальним, можуть бути, зокрема:

1) особа, яка хоч і зазначена як кінцевий бенефіціарний власник (контролер) клієнта, в тому числі згідно з даними Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, але вона є одночасно кінцевим бенефіціарним власником (контролером) та/або керівником багатьох інших юридичних осіб, країна реєстрації яких має офшорний статус;

2) фізична особа з місцем реєстрації в країні, що має офшорний статус, яка згідно з інформацією, отриманою безпосередньо від клієнта, зазначена як кінцевий бенефіціарний власник (контролер) юридичної особи (або клієнтом вказано, що кінцевий бенефіціарний власник (контролер) взагалі відсутній), проте ця інформація не співпадає з даними, що містяться в публічних джерелах інформації;

3) відповідно до отриманої від клієнта інформації встановлено, що кінцевим бенефіціарним власником (контролером) клієнта - юридичної особи є фізична особа. При цьому, ця юридична особа є досить великим господарським товариством (підприємством), володіє промисловими потужностями, здійснює фінансові операції на значні суми, отримує значні прибутки тощо. За результатами вивчення клієнта, з'ясовано, що особа, встановлена як кінцевий бенефіціарний власник (контролер) клієнта, фактично не впливає на його господарську діяльність, а реальний вплив на діяльність підприємства здійснюється іншою особою, яка публічно себе не проявляє як власник цього підприємства, проте отримує доходи від його господарської діяльності. Крім того слід врахувати, що такою фізичною особою, тобто реальним кінцевим бенефіціарним власником (контролером) зазначеної юридичної особи, може бути, наприклад, відомий громадський або політичний діяч.

В листі також зазначено, що банки зобов'язані провести поглиблену перевірку клієнта. Якщо з'ясування даних, що дають змогу встановити реальних кінцевих бенефіціарних власників (контролерів) клієнта, є неможливим, банки зобов'язані відмовлятися від встановлення (підтримання) ділових відносин (у тому числі шляхом розірвання ділових відносин) або проведення фінансової операції.

Запобігання здійсненню ризикової діяльності

Національний банк України чергової раз наголосив на необхідності здійснення банками поглибленого аналізу умов зовнішньоекономічних договорів, які передбачають застосування таких курсів перерахування валюти ціни у валюту платежу, які суттєво відрізняються від ринкових (лист НБУ від 08.02.2017 р. № 25-0008/9995). Окрім того, НБУ звернув увагу на те, що з метою здійснення всебічного аналізу та перевірки наданих клієнтами документів/інформації банкам, у визначених законодавством випадках, доцільно запитувати інформацію щодо клієнта у інших банків шляхом обміну інформацією між банками засобами електронної пошти НБУ. На думку НБУ саме такі запити сприятимуть

уникненню ризиків використання документа, що має ознаки підробного, недійсного (нікчемного).

Щодо оподаткування доходу у вигляді вартості майна, отриманого платником податку – набувачем за спадковим договором

Державна фіскальна служба роз'яснила щодо оподаткування доходу у вигляді вартості майна, отриманого платником податку за спадковим договором.

Спадковий договір – один із способів набуття права власності на майно. За спадковим договором одна сторона (набувач) зобов'язується виконувати розпорядження другої сторони (відчужувача) і в разі його смерті набуває право власності на майно відчужувача (ст. 1302 ЦКУ).

Дохід у вигляді вартості майна, отриманого платником податку – набувачем за спадковим договором, включається до загального оподаткованого доходу такого платника та є об'єктом оподаткування податком на доходи фізичних осіб та військовим збором.

Відповідно до п.п. 163.1.1 п. 163.1 ст. 163 ПКУ об'єктом оподаткування резидента є загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід, до якого включаються інші доходи, крім зазначених у ст. 165 ПКУ (п.п. 164.2.20 п. 164.2 ст. 164 ПКУ).

Відповідно до ст. 167 ПКУ ставка податку - 18 % від вартості майна.

Такий дохід також є об'єктом оподаткування військовим збором (п.п. 1.2 п. 16 1 підрозділу 10 розділу XX Перехідних положень ПКУ).

Ставка військового збору становить 1,5 % від вартості майна (Лист ДФС від 14.02.2017 р. № 2214/Л/99-99-13-02-03-14).

Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо трансфертного ціноутворення

Державна фіскальна служба України листом № 2376/99-99-15-02-01-17 від 02.02.2017 р. надіслала структурним підрозділам роз'яснення з питання трансфертного ціноутворення. Основними змінами Закону № 1797 стосовно трансфертного ціноутворення є такі:

Збільшення вартісних критеріїв для визнання операцій контрольованими

Підпунктом 39.2.1.7 Податкового кодексу України (далі – Кодекс) передбачено збільшення вартісних критеріїв: втричі збільшено обсяг річного доходу платника податків (з 50 млн. грн. до 150 млн. грн.) та вдвічі збільшено обсяг операцій платника з одним контрагентом (з 5 млн. грн. до 10 млн. грн.).

Нові критерії визнання господарських операцій контрольованими поширюються на операції, які проводяться платниками податків, починаючи з 1 січня 2017 року.

Звіт про контрольовані операції

Законом № 1797 передбачено перенесення граничного строку подання звіту про контрольовані операції з 1 травня на 1 жовтня року, наступного за звітним.

Розширення переліку нерезидентів, операції з якими будуть контролюватись

Змінами до підпункту 39.2.1.1. Кодексу передбачено поширення контролю на операції з нерезидентами, які не сплачують податок на прибуток (корпоративний податок), та/або не є податковими резидентами країни, в якій вони зареєстровані як юридичні особи. Для адміністрування цієї норми передбачено затвердження Кабінетом Міністрів України переліку організаційно-правових форм таких нерезидентів у розрізі держав (територій). Операції з

такими контрагентами будуть визнаватись контрольованими тільки після затвердження зазначеного переліку.

Головним критерієм для віднесення операцій до контрольованих є несплата контрагентом-нерезидентом податку на прибуток (корпоративного податку) у країні, де він зареєстрований.

Також додатково до зовнішньоекономічних операцій із продажу товарів із залученням комісіонерів-нерезидентів контроль поширено також на операції з придбання товарів та придбання або продажу послуг, які здійснюються через комісіонерів-нерезидентів. Зазначимо, що застосування цієї норми не залежить від того, в якій державі (території) зареєстрований нерезидент, що є покупцем/продавцем товарів та/або послуг, або чи є цей нерезидент пов'язаною особою із платником податків.

„Низько податкові” юрисдикції - новий перелік

Для визначення операцій контрольованими підлягає оновленню перелік держав (територій), який затверджується Кабінетом Міністрів України відповідно до підпункту 39.2.1.2 Кодексу.

Відповідальність та штрафні санкції

Штрафні санкції відтепер прив'язані до розміру прожиткового мінімуму для працездатної особи, встановленого законом на 1 січня податкового (звітного) року.

З 01.01.2017 неподання платником податків звіту про контрольовані операції (уточнюючого звіту) та/або документації з трансфертного ціноутворення після спливу 30 календарних днів, наступних за останнім днем граничного строку сплати штрафу (штрафів), тягне за собою накладення штрафу, що дорівнює 5 розмірам прожиткового мінімуму для працездатної особи, встановленого законом на 1 січня податкового (звітного) року, за кожен календарний день їх неподання.

Запроваджено окрему, більш „м'яку” відповідальність за порушення у випадку, коли платник самостійно до початку перевірки контролюючим органом виявив факт несвоєчасного подання звіту про контрольовані операції, документації з трансфертного ціноутворення та несвоєчасне декларування операцій у раніше поданому звіті та подав звіт (уточнюючий звіт).

Статтю 120 Кодексу доповнено новим пунктом 120.4, яким передбачено застосування таких штрафів:

- одного розміру прожиткового мінімуму для працездатної особи, встановленого законом на 1 січня податкового (звітного) року, за кожний календарний день несвоєчасного подання звіту про контрольовані операції, але не більше 300 розмірів прожиткового мінімуму;

- одного розміру прожиткового мінімуму для працездатної особи, встановленого законом на 1 січня податкового (звітного) року, за кожний календарний день несвоєчасного декларування контрольованих операцій в поданому звіті про контрольовані операції у разі подання уточнюючого звіту, але не більше 300 розмірів прожиткового мінімуму;

- двох розмірів прожиткового мінімуму для працездатної особи, встановленого законом на 1 січня податкового (звітного) року, за кожний календарний день несвоєчасного подання документації з трансфертного ціноутворення, визначеної підпунктами 39.4.6 та 39.4.8 Кодексу, але не більше 200 розмірів прожиткового мінімуму.

Щодо порядку оподаткування податком на додану вартість операцій із відступлення первинним кредитором права вимоги новому кредитору

Головне управління Державної фіскальної служби у м. Києві роз'яснило щодо порядку оподаткування податком на додану вартість операцій із відступлення первинним кредитором права вимоги новому кредитору.

Відповідно до підпункту 196.1.5 пункту 196.1 статті 196 Кодексу, не є об'єктом оподаткування операції з торгівлі за грошові кошти або цінні папери борговими

зобов'язаннями, за винятком операцій з інкасації боргових вимог та факторингу (факторингових) операцій, крім факторингових операцій, якщо об'єктом боргу є валютні цінності, цінні папери, у тому числі компенсаційні папери (сертифікати), інвестиційні сертифікати, іпотечні сертифікати з фіксованою дохідністю, операції з відступлення права вимоги за забезпеченими іпотекою кредитами (позиками), житлові чеки, земельні бони та деривативи.

У разі, якщо боргові зобов'язання передаються одним платником податку іншому в обмін на грошові кошти або цінні папери, то такі операції не є об'єктом оподаткування ПДВ. В такому випадку, постачальник (первинний кредитор) при здійсненні операції з надання послуг повинен був нарахувати податкові зобов'язання з ПДВ, скласти та зареєструвати в Єдиному реєстрі податкових накладних (далі – ЄРПН) податкову накладну. Така податкова накладна, зареєстрована в ЄРПН, є підставою для боржника для включення сум ПДВ, зазначених у ній, до складу податкового кредиту.

Операція з уступки постачальником (первинним кредитором) права вимоги новому кредитору в обмін на грошові кошти, відповідно до підпункту 196.1.5 пункту 196.1 статті 196 Кодексу, не є об'єктом оподаткування ПДВ та не спричиняє податкових наслідків з ПДВ у первинного кредитора.

Новий кредитор на дату уступки йому постачальником (первинним кредитором) права вимоги до боржника не формує податковий кредит з ПДВ на суму такого відступленого права вимоги, а на дату отримання боргу від боржника – не нараховує податкові зобов'язання з ПДВ.

При уступці постачальником (первинним кредитором) права вимоги новому кредитору покупець (боржник) податковий кредит, сформований на дату отримання послуги від первинного кредитора, не коригує (Лист від 06.02.2017 р. № 2350/10/26-15-12-01-18).

Щодо можливості неприбуткових організацій укладати договори цивільно-правового характеру з фізичними особами, засновниками, працівниками та членами таких неприбуткових організацій

Лист ДФС від 06.02.2017 року № 2114/6/99-99-15-02-02-15. Законом України від 06 жовтня 2016 року № 1667-VIII внесено зміни до Податкового кодексу України щодо уточнення окремих положень про оподаткування неприбуткових організацій, який набрав чинності з 20 листопада 2016 року. Внесено зміни до абзацу третього п.п. 133.4.1 п. 133.4 ст. 133 Кодексу, якими передбачено, що не вважається розподілом отриманих доходів (прибутків) фінансування видатків, визначених п.п. 133.4.2 п. 133.4 ст. 133 Кодексу, а саме видатків на своє утримання, реалізацію мети (цілей, завдань) та напрямів діяльності, визначених установчими документами.

Обов'язковою умовою для неприбуткових організацій є використання своїх доходів (прибутків) виключно для фінансування видатків на своє утримання, реалізації мети (цілей, завдань) та напрямів діяльності, визначених установчими документами (п.п. 133.4.2 п. 133.4 ст. 133 Кодексу).

Отже, враховуючи зміни, внесені Законом № 1667, не вважаються розподілом доходу (прибутків) виплати неприбуткової організації на користь засновників (учасників), працівників, членів такої організації (у т.ч. на підставі цивільно-правового договору), якщо такі витрати є фінансуванням видатків на своє утримання, реалізацію мети (цілей, завдань) та напрямів діяльності, визначених установчими документами такої неприбуткової організації.

У разі недотримання неприбутковою організацією вимог п. 133.4 ст. 133 Кодексу така неприбуткова організація зобов'язана подати у строк, визначений для місячного податкового (звітного) періоду, звіт про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації за період з початку року (або з початку визнання організації неприбутковою в установленому порядку, якщо таке визнання відбулося пізніше) по останній день місяця, в якому вчинено таке порушення, та зазначити і сплатити суму самостійно нарахованого податкового зобов'язання з податку на прибуток. Податкове зобов'язання розраховується виходячи із суми операції (операцій) нецільового використання активів. Така неприбуткова організація

виключається контролюючим органом з Реєстру неприбуткових установ та організацій та вважається платником податку на прибуток для цілей оподаткування з першого дня місяця, наступного за місяцем, у якому вчинено таке порушення.

За період з першого дня місяця, наступного за місяцем, у якому вчинено таке порушення, по 31 грудня податкового (звітного) року така неприбуткова організація зобов'язана щокварталу подавати до контролюючого органу податкову декларацію з податку на прибуток (з наростаючим підсумком), сплачувати податок у строк, визначений для квартального періоду та подавати фінансову звітність у порядку, встановленому для платників податку на прибуток.

З наступного податкового (звітного) року така неприбуткова організація подає податкову декларацію з податку на прибуток і фінансову звітність та сплачує податок на прибуток у порядку, встановленому цим розділом для платників податку на прибуток.

Щодо оподаткування податком на прибуток операцій з переведення прав і обов'язків покупця за договором купівлі-продажу нерухомості на третю особу

Державна фіскальна служба України розглянула лист щодо оподаткування податком на прибуток операцій з переведення прав і обов'язків покупця за договором купівлі-продажу нерухомості на третю особу та, керуючись ст. 52 Податкового кодексу України (далі – Кодекс), повідомляє.

Згідно з п.п. 134.1.1 п. 134.1 ст. 134 Кодексу об'єктом оподаткування податком на прибуток підприємств є прибуток із джерелом походження з України та за її межами, який визначається шляхом коригування (збільшення або зменшення) фінансового результату до оподаткування (прибутку або збитку), визначеного у фінансовій звітності підприємства відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, на різниці, які виникають відповідно до положень Кодексу.

Податковим кодексом України не передбачено коригування фінансового результату до оподаткування на різниці щодо операцій з переведення прав і обов'язків покупця на третю особу. Отже, такі операції відображаються згідно з правилами бухгалтерського обліку (лист ДФС від 06.02.2017 р. № 2112/6/99-99-15-02-02-15).

У разі будь-яких питань, будь ласка, звертайтеся до нас:

02098, м. Київ
Вул. Дніпровська набережна, 3
Тел.: +38 (044) 553 76 60
Моб.: +38 (067) 501 01 41
office@dmp.com.ua
www.dmp.com.ua